

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum gaudium sit effectus charitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAEST. XXVIII.

ARTIC. I. ET II.

Chrys. lib.
a med. lib.
tom 5.

bat, quando erat in statu gratie; ut scilicet separatur a Christo pro fratribus suis: sed hoc optauerat, quando erat in statu infidelitatis: unde in hoc non est imitandus. Vcl potest dici, sicut dicit Chrys. in lib. * de communione, quod per hoc non offenditur, quod Apost. plus diligenter proximum, quam Deum: sed quod plus diligenter Deum, quam seipsum. Volbeat enim ad tempus priuari fruitione diuina, quod pertinet ad dilectionem sui, ad hoc quod honor Dei procuraretur in proximiis, quod pertinet ad dilectionem Dei.

AD SECUNDUM dicendum, quod dilectio amici pro tanto est quandoque minus meritoria, quia amicus diligit propter seipsum, & ita deficit a uera ratione amicitiae charitatis, que est Deus. Et ideo quod Deus diligatur propter seipsum, non diminuit meritum: sed hoc constituit totam meritum rationem.

AD TERTIUM dicendum, quod plus facit ad rationem meriti, & uirtutis bonum, quam difficile. Vnde non oportet, quod omne difficultas sit magis meritorium, sed quod sic est difficultas, ut etiam sit melius.

TSuper questionem vi
gesimamostauam.

QVAESTIO XXVIII.

De Gaudio, in quatuor articulos diuiditur.

IN articulis hoc solum scribendu securit iuxta primum art. quod charitas ex hoc est amor Dei, part gaudium secundum yram: rationem famicite, & concupiscentie, seu de ipso Deo in se, & de presentia eius. Na ex natura rei amat, & Dei habet, quod non nisi gaudente posse debet diuino: quia bono diuino nihil danni accidere potest, sed semper opimum, & immutabile, ac per hoc semper materiam gaudij est apud amantem. Et ex natura talis amoris Dei, qualiter significat charitas, habet quod Deum presentem faciat amantem secundum nobilissimum effectu, ipsam, scilicet gratiam, & charitatem eleuentem creaturam in deitatis confortum. Et propter huiusmodi presentiam, amat, partem gaudium magnum. Sed primum est manus, & essentia charitatis, quia est de Deo in se directe. Augetur quoque primum gaudium ex materia secunda, si habet tali presentia Dei in anima, & anima in sanctificationem domini nominis, in regnum Dei, in voluntatis diuina exhortationem retorqueatur. Hac enim tam in fine, quam in proximo, maxime materia gaudij expletis defiderunt amans Dei, sicut bonum di-

Intra q. 35.
artic. 2 & 3.
cor. Et 3. q.
89. ar. 6. cor.
Et ma. q. 10.
ar. 2. cor. Et
opul. 4. c. 2.

AD PRIMUM sic procedit. **A**Videtur, quod gaudium non sit effectus charitatis in nobis. Ex absentia enim rei amat, magis sequitur tristitia, quam gaudium: sed Deus, quem per charitatem diligimus, est nobis absens, quoniam in hac vita uiuimus. Quadiu enim sumus in corpore, peregrinamur a Domino ut dicitur 2. ad Corint. 5: ergo charitas in nobis magis causat tristitiam, quam gaudium.

T2 Prat. Per charitatem maxime memoremur beatitudinem: sed iter ea,

per quod beatitudinem memoremur, po-

Fnitur laetus, quod ad tristitiam pertinet, secundum illud Matth. Beati qui lugent, quoniam consolabuntur, ergo magis est effectus charitatis tristitia, quam gaudium.

T3 Pra. Charitas est uirtus distin-

cta a spe, ut ex supradictis * patet;

sed gaudium causatur ex spe, sicut

illud Rom. 14. Spe gaudentes, non

ergo causatur ex charitate.

SED CONTRA est, quia si-

cuit dicitur R. 5. Charitas Dei disula-

est in cordibus nostris per Spiritu-

tulanum, qui datus est nobis: sed

gaudium in nobis causatur ex spiri-

tulanquo, secundum illud Rom. 14.

Non est regnum Dei elca, & pos-

tus, sed iustitia, & gaudia

in Spiritu sancto, ergo charitas est causa gaudi-

R E S P O N S U M. Dicendum, quod sicut in pra-

cium de passionibus ageretur, ex amore nos-

gaudium, & tristitia, sed contrario modo.

enim ex amore causatur uel properatio, uel

ui amari, uel etiam propter hoc quod noster

ad propium bonum inicit, & conseruatur ad

dum hoc maximè pertinet, ad amorem caritatis, per quem aliquis gaudet de amico pre-

hente, etiam si sit abens. Ex contrario mo-

do sequitur tristitia uel properatio, uel

propter hoc, quod amat, cui volumen

bono priuatur, aut aliquo male deprimit,

autem est amans, qui non nisi

gaudij est apud amantem.

TSecundo, De exterioribus.

CIRCA prima tria confide-

randa sunt.

Primo, De effectibus interio-

ribus.

Secondo, De exterioribus.

Tertio, De misericordia.

CIRCA primum queruntur

quatuor.

Primo, Utrum gaudium sit ef-

fectus charitatis.

Secondo, Utrum huiusmodi

gaudium compatiatur.

Tertio, Utrum illud gaudium

positus esse plenum.

Quarto, Utrum sit virtus.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Gaudium in nobis sit effec-

tus charitatis.

AD PRIMUM sic procedit.

AVidetur, quod gaudium non sit effectus charitatis in nobis. Ex absentia enim rei amat, magis sequitur tristitia, quam gaudium: sed Deus, quem per charitatem diligimus, est nobis absens, quoniam in hac vita uiuimus. Quadiu enim sumus in corpore, peregrinamur a Domino ut dicitur 2. ad Corint. 5: ergo charitas in nobis magis causat tristitiam, quam gaudium.

T2 Prat. Per charitatem maxime

memoremur beatitudinem: sed iter ea,

per quod beatitudinem memoremur, po-

AD SECUNDUM sic procedit.

AVidetur, quod gaudium spirituale,

duplex, quod de his qui in

luminis gaudemus de bono diuino ex-

ratio. Alio modo, secundum quod gaudemus

in anima, prout a nobis participamus.

gaudium melius est, & hoc procedit ex

charitate: sed secundum gaudium pro-

ex spe, per quam expectamus diuini boni.

Quamvis etiam ipsa fructu uel perficie af-

fектa, secundum mensuram charitatis,

magis est.

ARTICVLVS II.

Vtrum gaudium spirituale, quod ex charita-

te recipiat admisionem infinita.

AD SECUNDUM sic procedit.

AVidetur, quod gaudium spirituale,

quod ex charitate recipiat admisionem infinita.